

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH: „Ekonomia”, — w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15, Szeplyckiego 49, Wydział Powiatowy, pok. 10.

REDAKCJA CZYNNA CODZIENNIE
z wyjątkiem świąt od g. 11 rano do g. 2 w nocy.
CENA PRENUMERATY: miesięczna 3.00
z odnośnikiem do domu 3.00

CENA OGŁOSZEŃ: przed tabelem 20 gr. w tabele (przed kolumną) 40 gr. za tabelem 15 gr. za millimetr jednospaltowy, drobne za wyraz 10 gr. posady i prace posadzki po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

Z SEJMU

Min. Czechowicz o polityce finansowej Rządu

Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu, przed odczytaniem do Komisji Budżetowej preliminarza budżetowego na 1929/30 r. zabrał głos Minister Skarbu p. Czechowicz. W przemówieniu swym p. Minister powiedział m. in.:

Wydaliśmy w wykonaniu tegoż rocznego budżetu

w okresie od 1-go kwietnia do 30-go września, t. j. za sześć miesięcy 1.332.000.000 zł., co stanowi

49,83 proc. całkowitego budżetu.

Suma ta obejmuje już zasługi dla urzędników państwowych, emerytów i inwalidów w łącznej kwocie 145.000.000 zł.

O ile można wnieść z przemówień przedstawicieli Stronnictwa Chłopskiego, punkt obrazy leży w niewykonaniu artykułu 11 ustawy skarbowej, upoważniającego ministra Skarbu do udzielania z zapasów kasowych kredytów dla drobnego rolnictwa w wysokości 100.000.000 zł. Z upoważnienia tego Rząd nie może skorzystać ze względu na plan stabilizacyjny (pos. Dąbski przewiduje on popieranie ludności, ale nie pozwala na wydatkowanie z sum obrotowych. O toż naruszenie planu stabilizacyjnego w jednej z najistotniejszych jego części skrompromitowały nas na zewnątrz i i miałyby fatalne skutki dla naszego kredytu zagranicznego.

Lięcząc się jednak z wolą Sejmu i w wykonaniu własnego programu,

zmierzającego do podniesienia drobnego rolnictwa

Rząd uchwalił podwyższyć kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolniczego dalszych 30.000.000 zł. Dodatkowa ustawa skarbowa zostanie w najbliższych dniach wniesiona do Sejmu.

Nadto

Rząd przeznaczył 30000000 zł. z funduszu kredytowego na pożyczki melioracyjne.

W dalszym ciągu przemówienia Minister p. Czechowicz przypomina, że w ostatnich dwóch latach

Rząd podniósł kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolnego z 11 na 130 milionów złotych.

Rok budżetowy jeszcze się nie skończył — mówi p. Minister i będziemy szczęśliwi jeżeli sytuacja budżetowa i finansowa umożliwi nam

Zachwiane stanowisko gabinetu Muellera

BERLIN, 13.XI. Na dzisiejszym posiedzeniu Reichstagu, w dalszym ciągu prowadzona była dyskusja nad sprawą lokautu w przemyśle metalurgicznym.

Pozatem w niezwykle energiczny sposób prowadzona była akcja zmierzająca do zmiany porządku dziennego najbliższych posiedzeń. Centrum zwróciło się mianowicie do Prezydenta Reichstagu Loebego z żądaniem, aby dyskusja nad polityką zagraniczną Niemiec odłożona została do przyszłego tygodnia, aby w czwartek przystąpiono do dyskusji nad wnioskiem socjalistów domagających się zaprzestania budowy pancernika.

W kołach politycznych Reichstagu podkreślają z naciskiem,

iż w razie przyjęcia wniosku socjalistów może dojść do kryzysu gabinetu.

Kancelarz Mueller zwołał posiedzenie Rady Ministrów, która — jak donoszą pisma demokratyczne — zaakceptowała życzenia centrum.

Zainteresowanie polityczne Reichstagu koncentruje się całkowicie wokół wniosku socjalistycznego w sprawie budowy pancernika A. W kuluarach panuje wszechwładnie nastrój kryzysowy. Podkreślane jest przytem z zadowoleniem, iż dyskusja nad polityką zagraniczną została odłożona, gdyż nie byłoby wskazaniem, aby dyskusja ta toczyła się pod znakiem zapytania istnienia gabinetu.

Interwencja Prezydenta Hindenburga

BERLIN, 13.XI. Sytuacja parlamentarna w związku z wnioskiem socjalistów w sprawie zaprzestania budowy pancernika A. stała się w dniu dzisiejszym poważna ze względu na interwencję Prezydenta Hindenburga, który — zawiadującemu kanclerza — Muellerowi zakomunikował treść swej rozmowy z ministrem Reichswehry gen. Groenerem.

Z treści rozmowy tej wynika, iż gen. Groener z preliminowanej kwoty 8 milionów na budowę pancernika A, wydatkował już 5 milionów oraz zaangażował się zamówieniami na sumę 32 milionów. Gdyby wniosek socjalistów przeszedł, min. Groener musiałby podać się do dymisji. Prezydent Hindenburg zawiadomił kanclerza, iż w zupełności podziela stanowisko

gen. Groenera i uznaje poglądy jego za słuszne.

Interwencja Prezydenta Hindenburga wywołała w kołach politycznych Reichstagu wielkie poruszenie i niezmiernie wzmocniła stanowisko ministra Reichswehry gen. Groenera.

Przywódcy niemieckich nacjonalistów Hindenburga i hr. Westphal mają wydać polecenie swej frakcji parlamentarnej wstrzymania się od głosowania nad wnioskiem socjalistów, aby w ten sposób wywołać przesilenie nie tylko w łonie rządu, ale nawet na stanowisku Prezydenta Rzeczy.

Koła polityczne Reichstagu — mimo interwencji Hindenburga, odnoszą się do wytworzonej sytuacji spokojnie i zapewniają, że losy wniosku socjalistów są przesądzone.

Incydent płk. Stawek — pos. Niedziałkowski

WARSZAWA, 14.XI. Jak wiadomo wczoraj płk. Stawek prezes Klubu B. B. posłał p. pos. Niedziałkowskiemu jako przewodniczącemu sekundantów w związku z uchwałą Klubu P.P.S. oświadczającą, że „pos. Stawek postawił się poza nawiasem przeciwników godnych warunków”.

Dziś zeszli się sekundanci obu

przysięcie drobnemu rolnictwu z pomocą kredytową

conajmniej takiej, jaka przez Sejm została zakreślona.

Po omówieniu kilku innych drobniejszych spraw, pan minister Czechowicz wniósł o przyjęcie preliminarza w pierwszym czytaniu.

stron, a mianowicie ze strony pos. Niedziałkowski — pos. Kwapiński i pos. Thugut, a ze strony płk. Stawka — płk. Wieniawa-Długoszewski i płk. Pieracki.

Zastępcy pos. Niedziałkowskiego oświadczają, iż mandat ich należy do obozu nie uznającego pojedynków i wobec tego sporządzili jednostronny protokół stwierdzający, iż płk. Stawek uchylił się od oddania sprawy pod sąd obywatelski; na oświadczenie to zastępcy płk. Sławka sporządzili protokół jednostronny, stwierdzający, iż pos. Niedziałkowski uchylił się od dania satysfakcji honorowej.

Kupuj towary tylko krajowe

Dar Policji dla Marszałka Piłsudskiego

Dnia 11-go b. m. Marszałek Piłsudski przyjął w Beiwederze m. in. również delegację Policji Państwowej z Komendantem Głównym P. P. płk. Jagrymem Maleszewskim na czele; w skład delegacji wchodził przedstawiciel wszystkich okrągów P. P. Płk. Jagrym — Maleszewski po

stosownem przemówieniu wręczył Marszałkowi Piłsudskiemu dar Policji pod postacią srebrnego posążka policjanta wysokości pół metra stojącego na odłamie granitu, pochodzącego z dawnego soboru prawosławnego w Warszawie.

Niepowodzenie polityki Lyoyd George'a

LONDYN, 14.XI. Były premier angielski, leader liberałów p. Lyoyd Georg od pewnego czasu prowadzi ostrą kampanję przeciwko umowie morskiej zawartej pomiędzy Francją i Wielką Brytanią.

Na wczorajszym posiedzeniu Izba Gmin odrzuciła 326 głosami przeciwko 123 wszystkie porządki Lyoyd George'a do morza frontowej, a dotyczącej tej sprawy.

Debata nad lokautem w Reichstagu

Odrzucenie wniosku Komunistów

BERLIN, 13.XI. Wielka debata nad sprawą lokautu w przemyśle metalurgicznym została dzisiaj zakończona, wszystkie wnioski zostały odesłane do komisji polityki społecznej.

W czasie debaty komuniści zgłosili wniosek votum nieufności dla całego gabinetu; wniosek ten upadł gdyż głosowali za nim jedynie komuniści i hitlerowcy.

Przesilenie w Estonji

TALLIN, 14.XI. Wczoraj gabinet p. p. Foennisona podał się do dymisji z powodu votum nieufności wyrażonemu przez związek chłopski ministrowi rolnictwa.

Narodowego dymisję przyjął i powierzył misję tworzenia nowego gabinetu liderowi stronnictwa chrześcijańsko-demokratycznego, b. ministrowi wojny, który zastrzegł sobie 24 godziny do namysłu.

Przygotowania do 52 sesji Rady Ligi Narodów

Osią obrad — rokowania królewieckie

GENEWA, 14.IX. W Sekretariacie Ligi Narodów prace nad przygotowaniem 52 sesji Rady Ligi Narodów, mającej się odbyć w grudniu, znajdują się w pełnym toku.

Zdaniem kół zbliżonych do Sekretariatu najważniejszym punktem obrad będzie sprawa rokowania polsko-litewskich w Królewcu, z których raport ma przygotować ambasador hiszpański w Paryżu p. Quinones de Leon. Przewodniczącym 52 sesji Rady Ligi Narodów będzie p. Briand.

Zawieszenie organizacji ukraińskiej

WARSZAWA, 13.XI. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządziło zawieszenie T-wa Proświta w Kowlu za naruszenie przepisów prawnych i przekroczenie ram działalności zakreślonych przez statut.

nazwę: „Kowelskie Towarzystwo Powiatowe im. Lesi — ukraińska Proświta”. Przy rewizji stwierdzono, iż do towarzystwa przyjmowano niepełnoletnich oraz cały szereg niedokładności w prowadzeniu rachunków.

T-wo przyjęło samowolnie

ZYCIE LIDZKIE

ADRES:
Suwalska Nr. 40, Tel. 93

Obchód Dziesięciolecia Niepodległości

Uroczyste obchód Dziesięciolecia Niepodległości Polski był — śmiało rzecz można — żywiołowym w swej sile odruchem nieklamanych uczuć i łączności całego bez wyjątku społeczeństwa w hołdzie i czci dla Prezydenta Państwa, Marszałka Piłsudskiego i Rządu.

Zgodnie z programem obchodu dzień 10 listopada był poświęcony pamięci zmarłych za Ojczyznę. O godzinie 10 rano odbyło się w kościele parafialnym uroczyste nabożeństwo żałobne za poległych w walkach o niepodległość. Na nabożeństwie byli obecni przedstawiciele władz i urzędów, instytucji i organizacji społecznych, młodzież szkolna, oraz liczne rzesze wiernych. O godzinie 1-ej popołudniu akademja dla uczącej się młodzieży szkół średnich, szkoły rzemieślniczo-przemysłowej i starszej dziatwy ze szkół powszechnych.

Po apelu garnizonowym łącznie z organizacjami przysposobienia wojskowego na zamku Gedymina odbył się o godz. 7 wieczorem na ulicach Lidy capstrzyk orkiestry wojskowej, organizacji P.W. i straży z orkiestrami.

Odswieżny i uroczysty wygląd, jaki przybrała na ten wielki dzień Lidz, potęgowała bogata iluminacja udekorowanych zieleń gmachów państwowych, magistratu, instytucji społecznych, oraz niektórych prywatnych. Szczególnie wyróżniał się swym estetycznym udekorowaniem: gmach Magistratu i Urząd Skarbowy. Okna wystawowe z rzeźbienie robity pięknie udekorowane 2-ma symbolicznymi obrazami (rozbrojenie i wypędzenie Niemców i orzeł polski zrywa się do lotu) okna wystawowe

firmy „Ameryka”. Figury oddzielone przez prawdziwego widacza artystę w swym fachu, zwracały ogólną uwagę i gromadziły przed wystawą tłumy ciekawych.

Dnia 11 listopada o godzinie 10 rano odbyły się uroczyste dziękczynne nabożeństwa w świątyniach wszystkich wyznań przy udziale przedstawicieli władz instytucji, zreszczeń i ludności.

Po nabożeństwie, a następnie przemówieniach okolicznościowych do zgromadzonych na zamku Gedymina wojsk, organizacji P. W., szkół i publiczności, odbyła się defilada, przyjąta przez dowódcę garnizonu w obecności starosty, w otoczeniu kierowników poszczególnych urzędów i wybitnych przedstawicieli społeczeństwa.

W defiladzie wzięły udział oddziały wojskowe stacjonujące w Lidzie, organizacje przysposobienia wojskowego, policja, straż pożarna, zreszczenia, młodzież... Wszyscy defilujący bez wyjątku wzdłużeli ogólny zachwyt swą wzdarską postawą i wyglądem. Po defiladzie nastąpiła uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę gimnazjum państwowego.

Popołudnie poświęcono akademjom o bardzo urozmaiconych okolicznościowych, zastosowanych do uroczystości programach. Akademje te odbyły się w kinach „Nirwana” (dwie) i „Edison”, oraz w sali „Ogniska” kolejowego.

Miarą ustosunkowania się tułejszego, całego bez wyjątku społeczeństwa do państwowości polskiej, niech będzie niebawoma dotychczas ilość obecnych na akademjach, jak również na wszystkich poszczególnych uroczystościach Obchodu.

O godzinie 9 wieczorem w

sali „Ogniska” kolejowego z inicjatywą komendanta obwodu strzeleckiego Lidz, p. Cz. Chelstowskiego, zespół amatorski i członkowie „Strzelca” pod wy-

trawnym kierunkiem reżyserskim p. K. Juraho, odegrał 3-aktowy okolicznościowy utwór sceniczny p. t. „Legjoniści”. Sztukę tę wystawiono z całym zapalem dla intencji autora. Niestety szczupłość miejsca nie pozwalała więcej dokładną analizę gry sympatycznych amatorów. Pozostawiając to do następnego numeru, zaznaczymy narazie tylko, że gra była naprawdę doskonała, o czym świadczą oklaski przy podniesionej kurtynie, jak również, że utwór ten należałoby w celach skutecznej propagandy powtórzyć w miastecz-

kach naszego powiatu. (A może i województwa? Uw. red.). Na terenie całego powiatu we wszystkich gminach odprawiono uroczyste nabożeństwo w świątyniach wszystkich wyznań, oraz w miasteczkach i szkołach urządzone obchody lokalne.

Obecna rocznica wskrzeszenia tysiącletniej państwowości polskiej, dobitnie wykazała w Lidzie i powiecie, że następuje widoczne zespolenie całego społeczeństwa, chcącego jak widać, myśleć kategoriami państwowymi i opartego na zaufaniu do obecnego Rządu, który w swych zamierzeniach przyjął na się tradycje swobod prawdziwie demokratycznych, niosąc szczerze hasło: „Za naszą Wolność i naszą”.

Przyjazd „Reduty”

Lidz oczekuje w dniach najbliższych niełada uczta artystyczna: dnia 20 listopada przyjeżdża zespół „Reduty”. Będzie wystawiony słynny dramat Mereżowskiego „Car Paweł I” z udziałem znakomitego artysty Teatru Polskiego w Warszawie — Kallitza Junoszy Stępcowskiego. Bilety

wcześniej do nabycia w sklepie p. Borkowskiego, ul. Suwalska 40. Turnée artystyczne z „Cesarzem Pawłem”, jakie urządza obecnie „Reduta” przewiduje szereg miast naszego województwa, jak: Wołkowsk, Stonim, Baranowicz, Nowogródek.

Zawiadomienie

Zarząd Okręgowy Związku Kółek Rolniczych w Lidzie, niniejszym zawiadamia, że p. Jankowski od 1-go bm. niejest pracownikiem Okręgowego Związku Kółek Rolniczych i za jego pracę O. K. Z. R. odpowiedzialności nie ponosi.

Zarząd O. K. Z. R.
(podpis nieczytelny)

Lida, 7.XI 28 r.

Klub „OGNISKO” w Nowogródku

Rendez-Vous Eleganckiego Świata. — Pierwszorzędna kuchnia Wyborna Wódka, Likjery i Wina. — Ceny konkurencyjne W czasie obiadu i kolacji przygrywa znakomite trio Otwarty do godziny 1 w nocy. 411-30 Kolacje urzędowe 2 dania do wyboru i herbata—1,50 zł.

GIEŁDA płeniężna i towarowa

DEWIZY: N. Jork 8,90, Zurich 171,55 Londyn 43,23 1/2, Paryż 34,84 1/2, Praga 26,42 1/2
Berlin 212,30
Holandia 357,90
Szkholm 238,37
Wiedn 125,38
Belgia 123,93 1/2
Włochy 46,72
Ruble złote—4,63 1/2
Dolar w oryginale obrotu—8,88 1/2
Gdańsk 172,92 Tenden. ntrzymana

Złoty polski na giełdach zagranicznych w dn. 13 b. m. osiągnął za 100 złotych

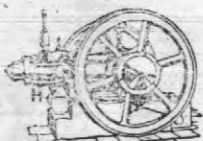
Gdańsk 57,71—57,92 Berlin 46,47 1/2, 47,17 1/2 N. Jork 11,25 Zurich 58,20 Londyn 43,25 Praga 37,75 Wiedn 79,55—79,83 1/2

Papiery procentowe

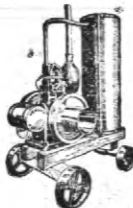
5% premjowa 96 1/2—98—97 1/2
6% dolarowa 114—115—114
10% - - - - -
5% - - - - -
5% - - - - -
8% Bank Gosp. Kraj. 94
8% - - - - -
4 1/2% ziemskie 47,75
8% miejskie 67
5% miejskie 53,25
4 1/2% miejskie 48
4% pożyczka inwestycyjna 118—117,75
7% stabilizacyjna 92

Akcje

Bank Zachodni 32 1/2
Bank Dyskontowy 134 1/2
- - - - -
- - - - -
- - - - -
- - - - -
Sila i Swiato 135
Cukler 4
Wegiel 97—09
Nobel 26
Lilpop 35.
Laz 8
Modrzewów 31—32
Haberbusch 209
Starachowice II em. 38,75
Borkowski 15,50
Firley 62,75
Zawiercie 20,50
Wysoka 215
Ostrowiec 111 serja „b lemjsa”
111 serja „a”
Cegielski 44.
Zieleniewski 140,60
Pocisk 8 1/2
Spirytus 39 1/2—40
Norblin 205
Zgierz 40 1/2—41 1/2
Parowóz I em. — II em. 40—39,50
Ciechanów 24
Spiess 205
Różki 39—38,50
Kluze 7,15
Chodorów 139
Tendencja utrzymana.

TOWARZYSTWO FABRYKI
MOTORÓW
„PERKUN”
W WARSZAWIE

Motor „PERKUN”

jest najtańszą siłą napędową!

Motor „PERKUN”
pędzony jest ropą

Motor „PERKUN”
jest prostej i trwałej konstrukcji

Motor „PERKUN”
uruchomić można w ciągu jednej
minuty

Zadajcie cen i warunków płatności

Dostarczono przeszło 10.000 motorów „PERKUN” dla młynów, elektrowni, warsztatów i rolnictwa

Motory „PERKUN” nabywać można i zgłaszać się po informacje do Przedstawiciela na wojew. Nowogródzkie, Wileńskie i Poleskie

SYNDYKAT ROLNICZY w Baranowiczach

Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Szosowa 172.

Prędzej czy później kupicie wirówkę

„ALFA LAVAL”

i przest niecie marnować tłuszcz mleczny

Żądajcie od nas tabelki wykazującej Wasze straty.

Wirówki „ALFA LAVAL” są najtańsze, bo są najlepsze

Przeszło 3.500.000 sztuk wirówek „ALFA LAVAL” w użyciu.

1.300 najwyższych odznaczeń i nagród to najlepsze świadectwo o ich wyższości nad innymi wirówkami.

„Złoty medal na wystawie w Częstochowie w r. 1926”, „Złoty medal na wystawie w Katowicach w r. 1927”, „Dyplom honorowy na wystawie w Stryju w r. 1927”.

Najdogodniejsze warunki płatności

Przedstawiciel na Baranowicz, Stółpce, Kleck, Kosów Poleski

SYNDYKAT ROLNICZY w Baranowiczach

CENTRALA: Baranowicz, ul. Szosowa 172

FILEJ: Kleck, ul. Ceperska 1.—Baranowicz Rynek, — Kosów Poleski, ul. Kościuszki 77.

SUPPRZEDSTAWICIEL na Stółpce: Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Stółpcach.